

D ů v o d y:

Žalobce napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), leč neprávem. Odvolací soud právem vyvodil ze skutkového stavu věci, který považoval za zjištěný, právní závěr, že mezi žalobcem a žalovaným nebyl právní poměr majitele živnosti k učni, který by bylo posuzovati podle živnostenského řádu. Právem vyslovil, že podle čl. V. písm. a) uvozovacího zákona k živnostenskému řádu nepodléhá a nepodléhalo zámečnictví provozované na velkostatku žalovaného předpisům živnostenského řádu. V napadeném rozsudku jest uveden výnos ministerstva obchodu ze dne 31. ledna 1921, čís. 6654, ve kterém se praví, že kovářství provozované velkostatkem pro vlastní potřebu není činností podléhající ustanovením živnostenského řádu. Tento názor odpovídá duchu zmíněného čl. V. uvoz. zákona. Tomu není na závadu, že žalobce byl jako zámečnický učeň ohlášen u společenstva a že dostal výučný list, vždyť zámečnický mistr H., který měl učení vésti, provozoval živnost ve smyslu živnostenského řádu. Týž názor byl vysloven ve výnosu ministerstva obchodu ze dne 2. května 1922, čís. 13.857, ve kterém se praví: »Jestliže velkostatky zaměstnávají osoby určené k výkonům kovářským a podkovářským pro potřebu velkostatku, provozují tyto osoby živnosti ve smyslu živnostenského řádu.« S tímto názorem jest souhlasiti a je ho použití obdobně i na ostatní kategorie řemeslníků zaměstnaných při velkostatech; tak i výnos min. obch. ze dne 18. července 1922, čís. 31.892/22. Ale tím vším se nestalo zámečnictví provozované na velkostatku žalovaného živnostenským podnikem ve smyslu živnostenského řádu. Poměr žalobcův k pachtýři velkostatku a později k vlastníku podléhal jako služební poměr předpisům občanského zákoníka. Byl původně úplatný a mohl býti vypovězen. Dnem 18. března 1927 byl plat zastaven a žalobce zůstal dále v učení. Tím byl úplatný pracovní poměr vypovězen, neboť žalobce mlčky přijal podmínku, že nebude dostávat plat. Žalobce nemá tudíž nároku na mzdu od konce zákonné výpovědní doby do konce svého zaměstnání v dílně žalovaného ani ze smlouvy ani ze zákona.

Čís. 8704.

K hotovosti zápůjčky stačí, že zapůjčitel místo hotové výplaty se svolením vypůjčitelovým prohlásí, že zapůjčené peníze jsou u něho k volnému použití v úschově pro vypůjčitele.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv II 315/28.)

Žalobu o spravení záznamu zástavního práva pro zápůjčku procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání. V otázce o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Schváliti jest názor odvolacího soudu, že došlo k hotové smlouvě o zápůjčce tím, že žalobce vydal žalovanému stvrzenky, že u něho byla kupní cena 115.000 Kč složena do úschovy. Zápůjčka jest sice podle § 983 obč. zák. smlouvou reální, vyžadující k hotovosti skutečné plnění. Ale tomuto požadavku jest učiněno zadost, když zapůjčitel místo hotové výplaty se svolením vypůjčitelovým prohlásí, že zapůjčené peníze jsou u něho k volnému použití v úschově pro vypůjčitele. Zákon žádá v § 983 obč. zák. takový způsob odevzdání peněz, by jimi vypůjčitel volně mohl nakládati. Prohlásí-li tedy zapůjčitel, že peníze jsou u něho pro vypůjčitele v úschově, má tento možnost volného nakládání z důvodu úschovy, což k hotovosti smlouvy o zápůjčce stačí. To, co vypůjčitel měl k požadování z důvodu slíbené zápůjčky, má k požadování z důvodu úschovy a nastala přeměna důvodů. (Srov. § 1375 a § 959 obč. zák., Krainz-Ehrenzweig Syst. § 361 I. Schey Obl. R. § 10.) Následkem žalobcova prohlášení ve stvrzenkách, že kupní cena je u něho v úschově, nastal od toho okamžiku z důvodu přeměny ten právní stav, že valuta byla dána již žalovanému k dispozici plnou částkou a žalovaný mohl proti nároku žalobcovu namítnouti jen vzájemnou pohledávku z úschovy. Takové námítky žalovaný ani nevznáší a uplatňuje jen, že částkami, které u žalobce složil, jest jeho dluh splacen a že nejde o zápůjčku, nýbrž o pohledávku ze společenské smlouvy.

Čís. 8705.

Příročí podle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. pominulo pro žalobu o placení pachtovného zákonem ze dne 26. března 1925, čís. 46 sb. z. a n. a na jeho základě vydaným nařízením ze dne 15. prosince 1925, čís. 249 sb. z. a n. a úmluvou s republikou Rakouskou čís. 60 sb. z. a n. na rok 1926.

Stačí, byla-li plná moc při spisech při podání dovolání, třebas v nich již nebyla v době rozsudku odvolacího soudu, k němuž došlo po pominutí příročí podle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n.

Bylo-li umluveno splnění pachtovného v dočasném bydlišti propachtovatelově, jež bylo ve Vídni, jest pachtovné platiti v rakouských korunách, třebas spachtovaná nemovitost byla v Československu.

Čl. 10 úmluvy čís. 60 sb. z. a n. na rok 1926 vztahuje se jen na platy po účinnosti úmluvy.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Rv II 532/28.)

Žalovaní spachtovali v roce 1910 od žalobce, bydlícího ve Vídni, pozemek v H. na Moravě na 10 let za pachtovné 3.000 K ročně, jež bylo později zvýšeno na 4050 K ročně. Ježto žalovaní zaplatili žalobci pachtovné, splatné v listopadu 1919 v rakouské měně, domáhal se